

Un père désigne l'horizon à son fils. Image de l'humain qui se projette au-delà de lui-même dans un but qui le dépasse.

Abraham et Isaac, d'un même cœur

Père et fils sans conflit

L'épisode de la ligature d'Isaac nous pousse à nous interroger sur les liens entre père et fils. La Tora emploie ici un terme éclairant: "ya'hdav" (ensemble) qui présente le tableau bouleversant de deux générations sans conflit.

בראשית פרק כב'

(א) ויהי אחר הדברים האלה והאלהים נסה את אברהם ויאמר אליו אברהם ויאמר הנני. (ב) ויאמר קח נא את בנך את יחידך אשר אהבת את יצחק ולך לך אל ארץ המריה והעלהו שם לעלה על אחד ההרים אשר אמר אליך. (ג) וישכם אברהם בבקר ויחבש את חמרו ויקח את שני נעריו אתו ואת יצחק בנו ויבקע עצי עלה ויקם וילך אל המקום אשר אמר לו האלהים. (ד) ביום השלישי וישא אברהם את עיניו וירא את המקום מרחק. (ה) ויאמר אברהם אל נעריו שבו לכם פה עם החמור ואני והנער נלכה עד כה ונשתחוה ונשובה אליכם. (ו) ויקח אברהם את עצי העלה וישם על יצחק בנו ויקח בידו את האש ואת המאכלת וילכו שניהם יחדו. (ז) ויאמר יצחק אל אברהם אביו ויאמר אבי ויאמר הנני בני ויאמר הנה האש והעצים ואיה השה לעלה. (ח) ויאמר אברהם אלהים יראה לו השה לעלה בני וילכו שניהם יחדו. (ט) ויבאו אל המקום אשר אמר לו האלהים ויבן שם אברהם את המזבח ויערף את העצים ויעקד את יצחק בנו וישם אתו על המזבח ממעל לעצים. (י) וישלח אברהם את ידו ויקח את המאכלת לשחט את בנו. (יא) ויקרא אליו מלאך ה' מן השמים ויאמר אברהם ויאמר הנני. (יב) ויאמר אל תשלח ידך אל הנער ואל תעש לו מאומה כי עתה ידעתי כי ירא אלהים אתה ולא חשכת את בנך את יחידך ממני. (יג) וישא אברהם את עיניו וירא והנה איל אחר נאחז בסבך בקרניו וילך אברהם ויקח את האיל ויעלהו לעלה תחת בנו. (יד) ויקרא אברהם שם המקום ההוא יהוה יראה אשר יאמר היום בהר יהוה יראה. (טו) ויקרא מלאך ה' אל אברהם שנית מן השמים. (טז) ויאמר בי נשבעתי נאם יהוה כי יען אשר עשית את הדבר הזה ולא חשכת את בנך את יחידך. (יז) כי ברך אברכה והרבה ארבה את זרעך ככוכבי השמים וכחול אשר על שפת הים וירש זרעך את שער איביו. (יח) והתברכו בזרעך כל גויי הארץ עקב אשר שמעת בקלי. (יט) וישב אברהם אל נעריו ויקמו וילכו יחדו אל באר שבע וישב אברהם בבאר שבע

רש"י

וילכו שניהם יחדו. בלב שוה

Genèse chapitre 22

¹ Il arriva, après ces faits, que Dieu éprouva Abraham. Il lui dit: "Abraham!" Il répondit: "Me voici." ² Il reprit "Prends ton fils, ton fils unique, celui que tu aimes, Isaac; achemine-toi vers la terre de Moria et là offre-le en holocauste sur une montagne que je te désignerai." ³ Abraham se leva de bonne heure, sangla son âne, emmena ses deux serviteurs et Isaac, son fils et ayant fendu le bois du sacrifice, il se mit en chemin pour le lieu que lui avait indiqué le Seigneur. ⁴ Le troisième jour, Abraham, levant les yeux, aperçut l'endroit dans le lointain. ⁵ Abraham dit à ses serviteurs: "Tenez-vous ici avec l'âne; moi et le jeune homme nous irons jusque là-bas, nous nous prosternerons et nous reviendrons vers vous." ⁶ Abraham prit le bois du sacrifice, le chargea sur Isaac son fils, prit en main le feu et le couteau et ils allèrent tous deux ensemble. ⁷ Isaac, s'adressant à Abraham son père, dit "Mon père!" Il répondit: "Me voici mon fils." Il reprit: "Voici le feu et le bois, mais où est l'agneau de l'holocauste?" ⁸ Abraham répondit: "Dieu choisira lui-même l'agneau de l'holocauste mon fils!" Et ils allèrent tous deux ensemble. ⁹ Ils arrivèrent à l'endroit que Dieu lui avait indiqué. Abraham y construisit un autel, disposa le bois, lia Isaac son fils et le plaça sur l'autel, par-dessus le bois. ¹⁰ Abraham étendit la main et saisit le couteau pour immoler son fils. ¹¹ Mais un envoyé du Seigneur l'appela du haut du ciel, en disant: "Abraham! . Abraham!" ¹² Il répondit: "Me voici." Il reprit: "Ne porte pas la main sur ce jeune homme, ne lui fais aucun mal! car, désormais, j'ai constaté que tu honores Dieu, toi qui ne m'as pas refusé ton fils, ton fils unique!" ¹³ Abraham, levant les yeux, remarqua qu'un bélier, derrière lui, s'était embarrassé les cornes dans un buisson. Abraham alla prendre ce bélier et l'offrit en holocauste à la place de son fils. ¹⁴ Abraham dénomma cet endroit: Adonai-Yiré; d'où l'on dit aujourd'hui: "Sur le mont d'Adonai-Yiré." ¹⁵ L'envoyé de l'Éternel appela une seconde fois Abraham du haut du ciel, ¹⁶ et dit: "Je jure par moi-même, a dit l'Éternel, que parce que tu as agi ainsi, parce que tu n'as point épargné ton enfant, ton fils unique, ¹⁷ je te comblerai de mes faveurs; je multiplierai ta race comme les étoiles du ciel et comme le sable du rivage de la mer et ta postérité conquerra les portes de ses ennemis. ¹⁸ Et toutes les nations de la terre s'estimeront heureuses par ta postérité, en récompense de ce que tu as obéi à ma voix." ¹⁹ Abraham retourna vers ses serviteurs; ils se remirent en route ensemble pour Beer Shava, où Abraham continua d'habiter.

Rachi

Ils allèrent tous deux ensemble. D'un même cœur

בראשית רבה נו, ח

אמר לו הקדוש ברוך הוא: אברהם! לא אחלל בריתי ומוצא שפתי לא אשנה (תהלים פט). כשאמרתי לך: קח נא את בנך! לא אמרתי: שחטהו! אלא, והעלהו! לשם חיבה אמרתי לך אסיקתיה וקיימת דברי, ועתה אחתיניה. נ"א משלו משל למלך שאמר לאוהבו העלה את בנך אל שלחני! הביאו אותו אוהבו וסכינו בידו. אמר המלך: וכי העלהו לאכלו אמרתי לך, העלהו אמרתי לך! מפני חיבתו. הדא הוא דכתיב: ולא עלתה על לבי זה יצחק (ירמיה יט)

Genèse Raba chapitre 56 paragraphe 8

Dieu lui dit : "Abraham ! *Je ne profane pas mes alliances ni ne renie mon dire* (Psaumes 89). Lorsque je t'ai dit : *prends s'il te plait ton fils*, je ne t'ai pas demandé de l'égorger mais *fais-le monter*. C'était en termes affectueux. A présent, tu peux le redescendre. Autre version: parabole d'un Roi qui dit à l'un de ses conseillers "amène ton fils à ma table". Il l'amena, un couteau à la main. Le roi intervint alors: "je ne t'ai pas demandé de l'amener pour nous le servir mais par affection pour lui". Cela correspond au verset de Jérémie: *Je n'y avais jamais songé* que l'on peut interpréter à propos d'Isaac.